

För att arbetstagaren ska kunna få intyget, ska du anordna en medicinsk kontroll med bedömning för tjänstbarhetsintyg.

Det ska vara en läkare med rätt kompetens, som gör kontrollen. Läkaren bedömer om arbetstagaren har en hälsa som är tillräckligt god, för att klara av den ökade risk för ohälsa, sjukdom eller olycksfall, som arbetet innebär. Om läkaren bedömer att arbetstagarens hälsa är tillräckligt god, skriver läkaren ett tjänstbarhetsintyg för arbetstagaren.

Om Arbetsmiljöverket gör en inspektion, och någon utför något av dessa arbeten, ska du kunna visa upp den arbetstagarens tjänstbarhetsintyg. Om du inte kan visa upp ett intyg, får du betala en sanktionsavgift, eftersom det är en allvarlig risk att utföra dessa arbeten.

Om du får reda på att en arbetstagare, som har ett tjänstbarhetsintyg, har varit med om ett olycksfall, har fått en sjukdom eller något annat, som kan göra att riskerna i arbetet ökar, får du inte låta arbetstagaren utföra ett arbete som kräver tjänstbarhetsintyg. För att du ska kunna låta arbetstagaren utföra arbetet, måste arbetstagaren genomgå en ny medicinsk kontroll, och där få en bedömning om att ett nytt tjänstbarhetsintyg kan utfärdas. Du som arbetsgivare ska därefter kunna visa upp det nya tjänstbarhetsintyget.

Vilka arbeten kräver biologisk exponeringskontroll?

Du ska anordna biologisk exponeringskontroll, med blodprov för de arbetstagare som arbetar med

- bly – sidan 16
- kadmium – sidan 18
- kvicksilver – sidan 20

Blodprovet visar om arbetstagaren har för höga halter av dessa metaller i kroppen.

Det räcker inte att mäta hur mycket metall det finns i luften, eftersom olika personer tar upp olika mycket i kroppen.

Vad gör jag om blodprovet visar höga halter av metallerna?

Längre fram i vägledningen framgår vad du ska göra vid olika halter i blodet, se sidorna 33–34 för bly, och sidan 35, för kadmium och för kvicksilver.

Du får bara låta arbetstagare arbeta med bly, kadmium eller kvicksilver, om de har halter i blodet som ligger under gränserna för arbetsförbud.

Om Arbetsmiljöverket gör en inspektion, och någon arbetstagare arbetar med bly, kadmium eller kvicksilver, ska du visa upp resultaten från den arbetstagarens biologiska exponeringskontroller. Om du inte kan visa upp resultaten, eller om någon arbetstagare ligger över gränsen för arbetsförbud, får du betala en sanktionsavgift, eftersom det är en allvarlig risk att utföra dessa arbeten, för personer som har för höga halter i blodet.

Läs hur du anordnar en biologisk exponeringskontroll på sidan 26.

Bly – biologiska exponeringskontroller

44 §

Gäller reglerna mig?

Reglerna gäller dig, om du har arbetstagare som exponeras för bly i sitt arbete.

Finns det undantag från reglerna?

Ja, du behöver inte anordna kontroller för arbete med material som innehåller högst 1 procent bly, eller arbete som pågår högst 10 timmar per vecka och högst 50 timmar per år. Du behöver inte heller anordna medicinska kontroller vid försumbar exponering, se sidan 24.

47 §

När ska jag anordna kontroller?

Du ska anordna kontroller så att de genomförs innan arbetet börjar och sedan var 3 månad.

Vad mer behöver jag tänka på?

Om halten av bly i blodet är tillräckligt låg, kan du få anordna kontrollerna mindre ofta, eller få sluta göra dem. Se sidorna 33–34.

**48 §
bilaga 7.6**

Vad ingår i kontrollen?

Läs i punkt 6, i bilaga 7, till AFS 2019:3 hur kontrollerna ska genomföras. Du anlitar någon som tar själva blodprovet, till exempel företagshälsovården, och ett laboratorium som ska göra analyserna av bly i blodet. Laboratoriet ska ha en metod som är pålitlig.

Hur vet jag om ett laboratorium har en pålitlig metod?

Företagshälsovården, eller en arbets- och miljömedicinsk klinik, kan hjälpa dig att hitta ett laboratorium som har en lämplig analysmetod och som kan uppvisa tillförlitlighet i sina analysresultat. De ska ange blyhalten i blodet i enheten $\mu\text{mol/L}$ (mikromol per liter).

11 §

Hur ska jag göra för att anordna kontrollerna?

Läs hur du gör på sidan 26.

**19,
49–53 §§**

Vad ska jag göra när jag får resultaten från kontrollen?

Beroende på vilket resultat varje arbetstagare har på kontrollen, ska du göra olika saker. Se sidan <sidhänvisning>.

Du ska i övrigt använda resultaten i ert systematiska arbetsmiljöarbete. De ger dig underlag när du riskbedömer arbetsmiljön, så att du kan göra det som behövs, för att förebygga ohälsa och olycksfall.

22 §

Vad ska jag skriva och spara?

Du ska dokumentera vilka arbetstagare som berörs. Läs hur, på sidan 28.

Hur ska jag spara resultaten och dokumentationen?

Läs vad du ska spara, och hur länge, på sidan 28.

Kadmium – biologiska exponeringskontroller

54 §

Gäller reglerna mig?

Reglerna gäller dig, om du har arbetstagare som exponeras för kadmium i sitt arbete.

Finns det undantag från reglerna?

Ja, du behöver inte anordna kontroller vid försumbar exponering, se sidan 24.

57 §

När ska jag anordna kontroller?

Du ska anordna kontroller så att de genomförs innan arbetet börjar och sedan var 6 månad.

Vad mer behöver jag tänka på?

Om halten av kadmium i blodet är tillräckligt låg, kan du få anordna kontrollerna mindre ofta, eller få sluta göra dem. Se sidan 35.

**58 §
bilaga 8.5**

Vad ingår i kontrollen?

Läs i punkt 5, i bilaga 8, till AFS 2019:3 hur kontrollerna ska genomföras. Du anlitar någon som tar själva blodprovet, till exempel företagshälsovården, och ett laboratorium som ska göra analyserna av kadmium i blodet. Laboratoriet ska ha en metod som är pålitlig.

Hur vet jag om ett laboratorium har en pålitlig metod?

Företagshälsovården, eller en arbets- och miljömedicinsk klinik, kan hjälpa dig att hitta ett laboratorium som har en lämplig analysmetod och som kan uppvisa tillförlitlighet i sina analysresultat. De ska ange kadmiumhalten i blodet i enheten nmol/L (nanomol per liter).

11 §

Hur ska jag göra för att anordna kontrollerna?

Läs hur du gör på sidan 26.

**19,
59–62 §§**

Vad ska jag göra när jag får resultaten från kontrollen?

Beroende på vilket resultat varje arbetstagare har på kontrollen, ska du göra olika saker. Se sidan <sidhänvisning>.

Du ska i övrigt använda resultaten i ert systematiska arbetsmiljöarbete. De ger dig underlag när du riskbedömer arbetsmiljön, så att du kan göra det som behövs, för att förebygga ohälsa och olycksfall.

22 §

Vad ska jag skriva och spara?

Du ska dokumentera vilka arbetstagare som berörs. Läs hur, på sidan 28.

Hur ska jag spara resultaten och dokumentationen?

Läs vad du ska spara, och hur länge, på sidan 28.

Kvicksilver – biologiska exponeringskontroller

63 §

Gäller reglerna mig?

Reglerna gäller dig, om du har arbetstagare som exponeras för kvicksilver i sitt arbete.

Finns det undantag från reglerna?

Ja, du behöver inte anordna kontroller vid försumbar exponering, se sidan 24.

66 §

När ska jag anordna kontroller?

Du ska anordna kontroller så att de genomförs innan arbetet börjar och sedan var 6 månad.

Vad mer behöver jag tänka på?

Om halten av kvicksilver i blodet är tillräckligt låg, kan du få anordna kontrollerna mindre ofta, eller få sluta göra dem. Se sidan 35.

67 § bilaga 9.5

Vad ingår i kontrollen?

Läs i punkt 5, i bilaga 9, till AFS 2019:3 hur kontrollerna ska genomföras. Du anlitar någon som tar själva blodprovet, till exempel företagshälsovården, och ett laboratorium som ska göra analyserna av kvicksilver i blodet. Laboratoriet ska ha en metod som är pålitlig.

Hur vet jag om ett laboratorium har en pålitlig metod?

Företagshälsovården, eller en arbets- och miljömedicinsk klinik, kan hjälpa dig att hitta ett laboratorium som har en lämplig analysmetod och som kan uppvisa tillförlitlighet i sina analysresultat. De ska ange kadmiumhalten i blodet i enheten nmol/L (nanomol per liter).

11 §

Hur ska jag göra för att anordna kontrollerna?

Läs hur du gör på sidan 26.

19, 68–70 §§

Vad ska jag göra när jag får resultaten från kontrollen?

Beroende på vilket resultat varje arbetstagare har på kontrollen, ska du göra olika saker. Se sidan <sidhänvisning>.

Du ska i övrigt använda resultaten i ert systematiska arbetsmiljöarbete. De ger dig underlag när du riskbedömer arbetsmiljön, så att du kan göra det som behövs, för att förebygga ohälsa och olycksfall.

22 §

Vad ska jag skriva och spara?

Du ska dokumentera vilka arbetstagare som berörs. Läs hur, på sidan 28.

Hur ska jag spara resultaten och dokumentationen?

Läs vad du ska spara, och hur länge, på sidan 28.

Om du vill, kan du skriva din egen beställning utan att använda någon blankett. Se bara till, att du skriver de saker som behövs enligt föreskrifterna.

Till vem ska jag skicka beställningen?

De flesta köper kontrollerna av något företag som erbjuder företagshälsovård.

Så anordnar du biologiska exponeringskontroller

Om du har bly, kadmium eller kvicksilver i din verksamhet, ska du läsa sidorna om biologiska exponeringskontroller, sidan 16 för bly, 18 för kadmium och 20 för kvicksilver. I det första stycket, med rubriken Gäller reglerna mig?, kan du se om dina arbetstagare är utsatta på ett sådant sätt, att du ska anordna biologiska exponeringskontroller.

När du ska anordna biologiska exponeringskontroller för bly, kadmium eller kvicksilver, ska du

- informera arbetstagaren om varför det behövs en biologisk exponeringskontroll,
- erbjuda arbetstagaren en kontroll,
- beställa kontrollen, och
- dokumentera det du har gjort, se sidan 28

Det är frivilligt för arbetstagaren att genomgå den biologiska exponeringskontrollen – arbetstagaren kan alltså tacka nej till kontrollen. Du ska dokumentera om en arbetstagare tackar nej till en biologisk exponeringskontroll, som du erbjuder.

Du får bara låta arbetstagaren arbeta med bly, kadmium eller kvicksilver, om det finns ett resultat från den biologiska exponeringskontrollen, som samtidigt ligger under gränserna för arbetsförbud.

Så beställer du en biologisk exponeringskontroll

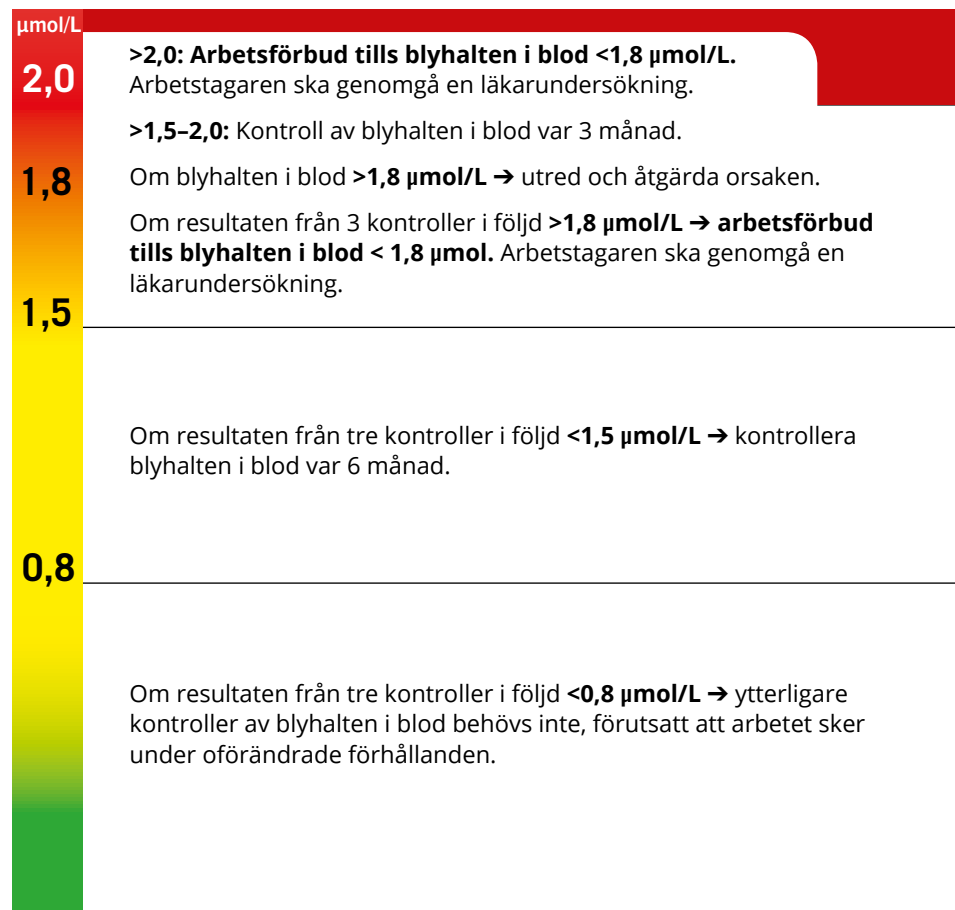
Laboratorier som analyser blodprover för biologiska exponeringskontroller har ofta egna beställningsblanketter. Eftersom någon först måste ta blodprovet, och det oftast är en företagshälsovård som gör det, så kan du fråga dem hur du ska göra för att beställa analysen av blodprovet.

Blyhalten i blod, enligt de tidigare föreskrifterna, AFS 2005:6

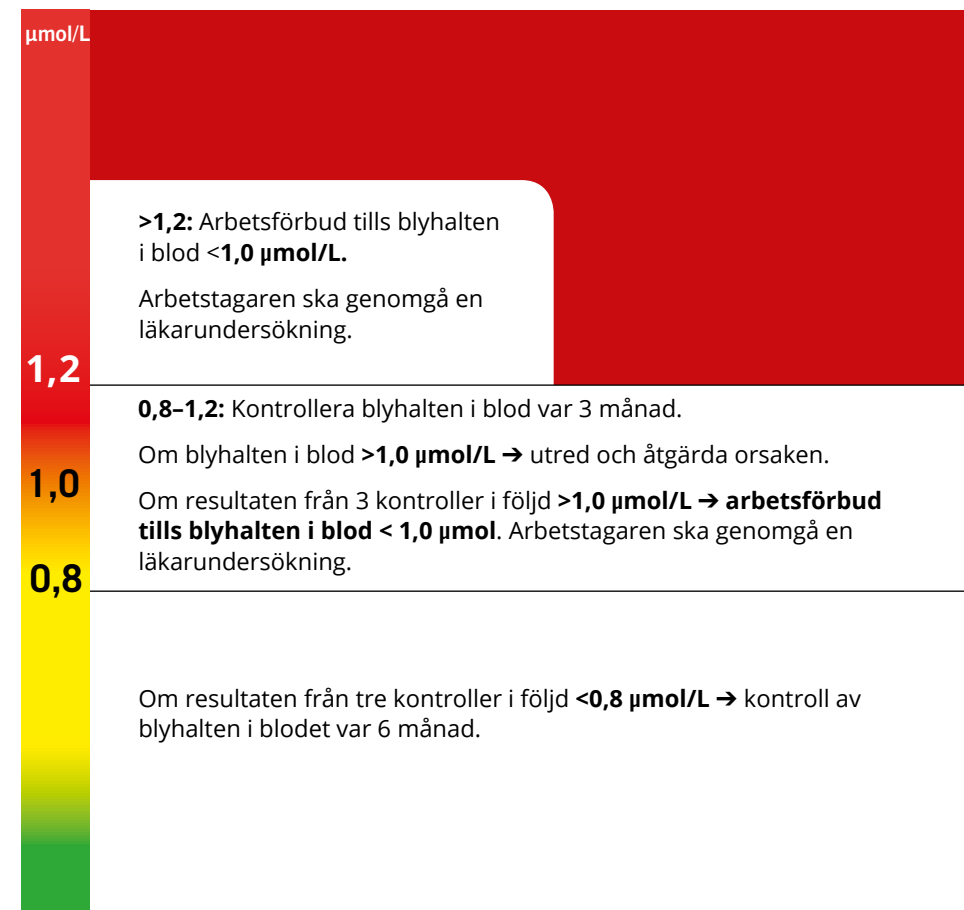
För samtliga värden gäller $\mu\text{mol/L}$

Gäller till och med
den 31 oktober 2021

Kvinnor över 50 år + män

Kvinnor under 50 år

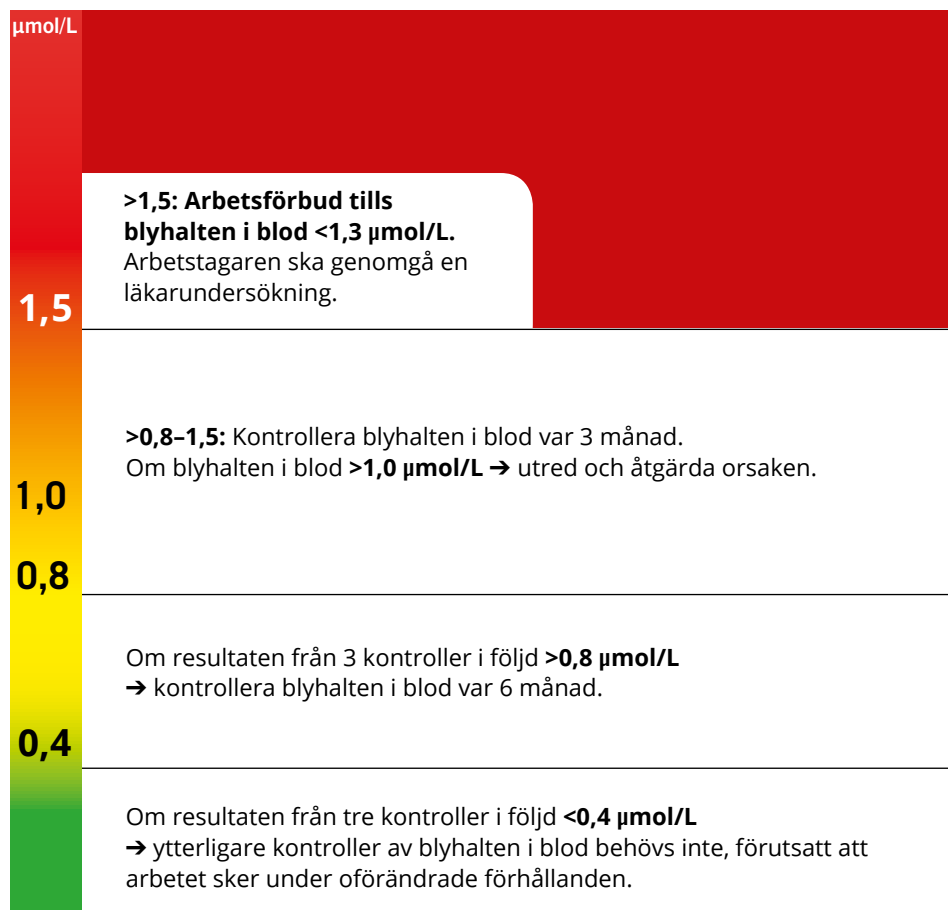

Referensvärde för bly i blod hos icke-yrkesexponerade: ca 0,15-0,2 $\mu\text{mol/L}$.

Blyhalten i blod, 49–53 §§

För samtliga värden gäller $\mu\text{mol/L}$

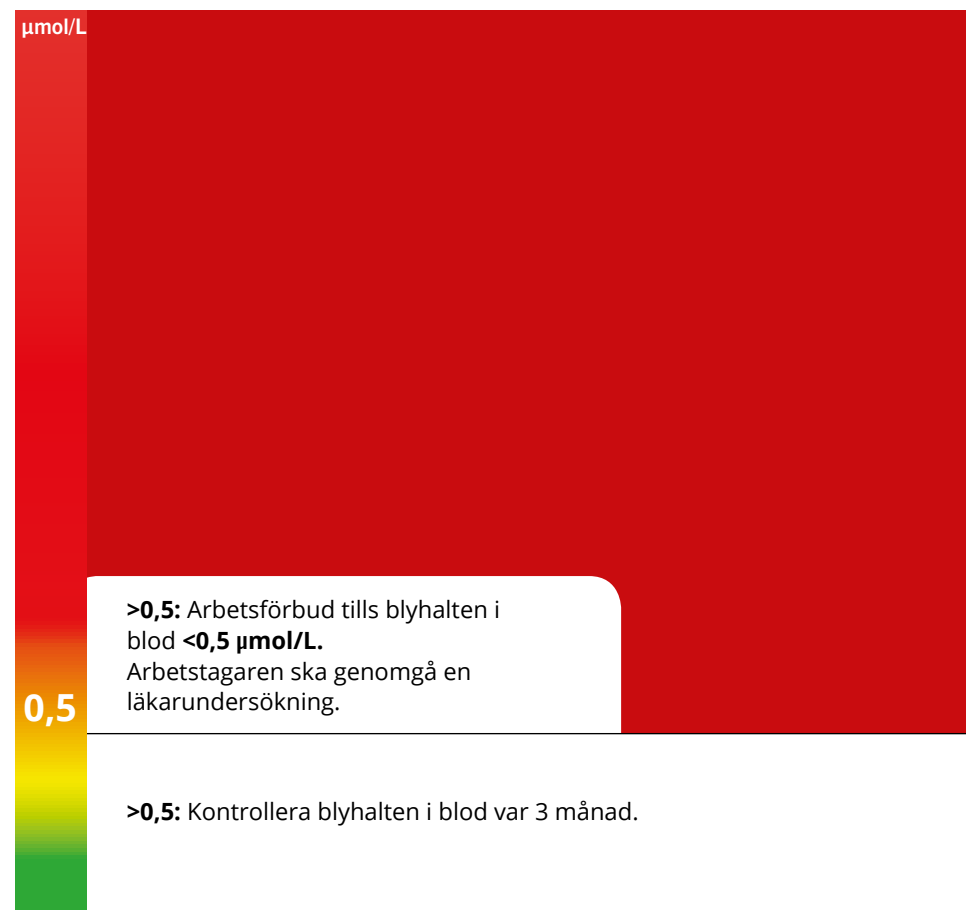
Kvinnor över 50 år + män

Referensvärde för bly i blod hos icke-yrkesexponerade: **ca 0,15–0,2 $\mu\text{mol/L}$** .

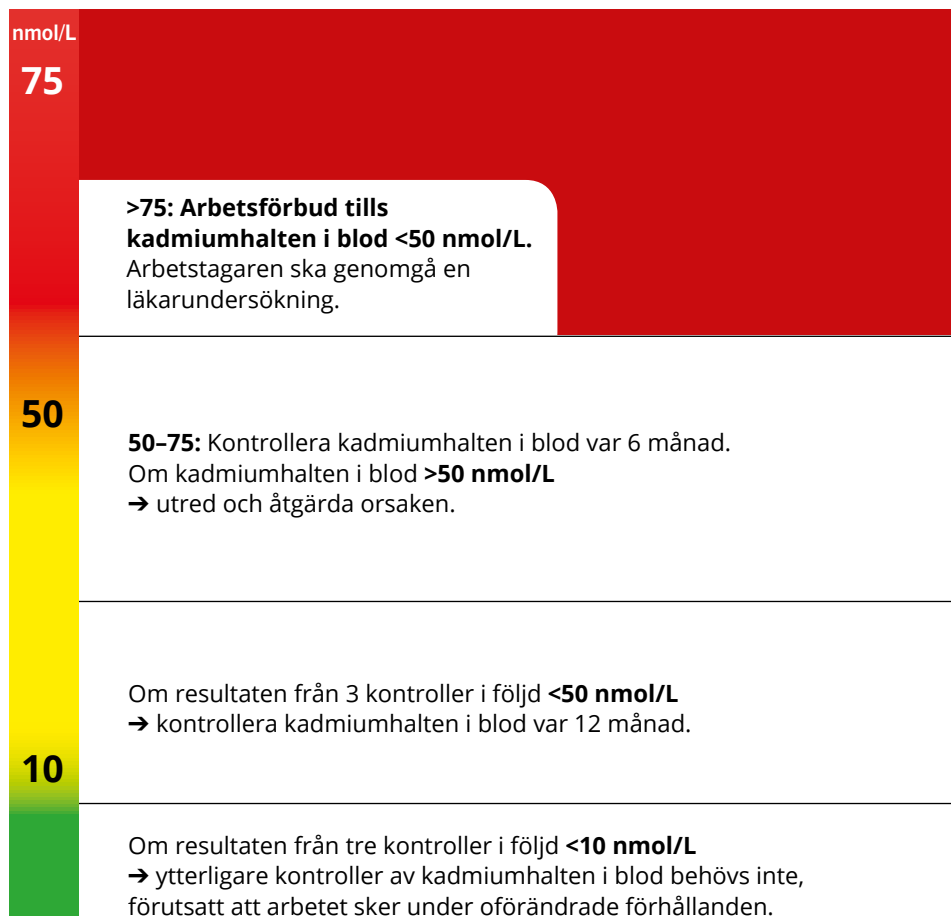
Gäller från och med den 1 november 2021

Kvinnor under 50 år

Kadmiumhalten i blod, 59–62 §§

För samtliga värden gäller nmol/L

Referensvärde för kadmium i blod hos icke-yrkesexponerade:

Icke-rökare: 1–4,5 nmol/L.

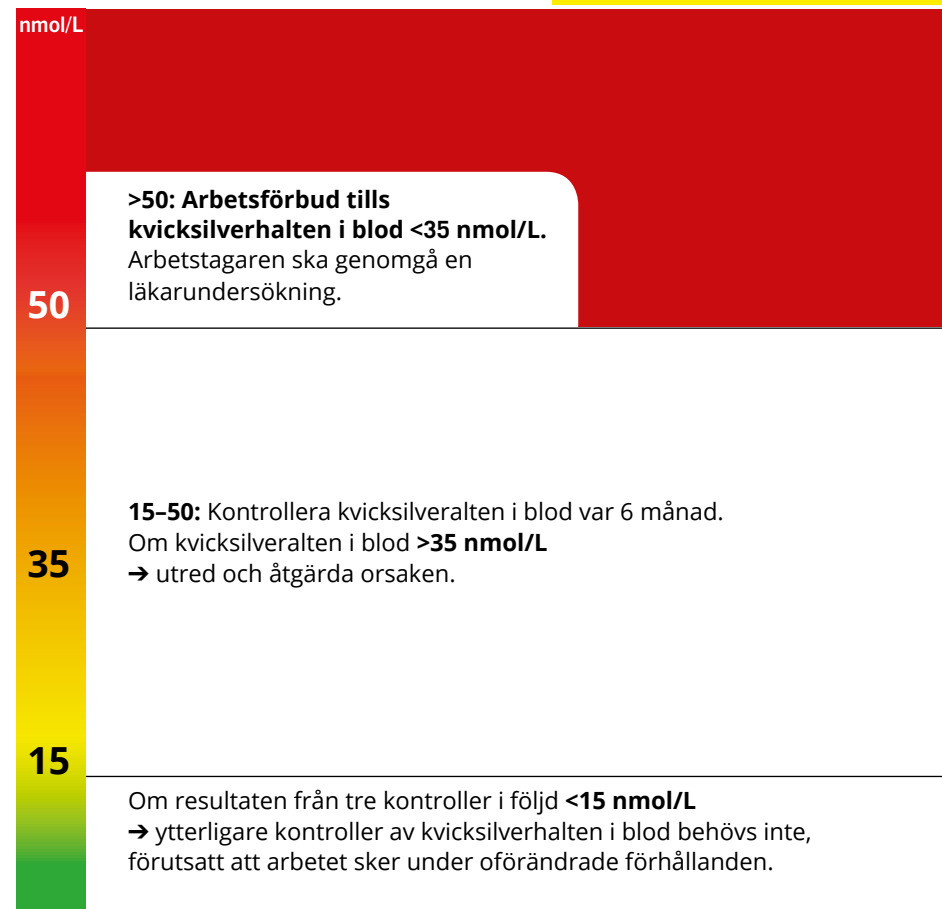
Rökare upp till 9–10 nmol/L.

Rökare, som rökt mycket och länge, kan ha upp till 50 nmol/L.

Kvicksilverhalten i blod, 68–70 §§

För samtliga värden gäller nmol/L

Gäller från och med den 1 november 2021

Referensvärde för kvicksilver i blod, total-Hg: 1,5–17,5 nmol/L.

Sällsten, Barregård, Läkartidningen 2014; 111